

เชิดชูคุณประโยชน์ 10 เกษตรกรไทย

ฉลอง 10 ปี บัณฑิตเกษตรก้าวหน้า

ตลอดระยะเวลากว่า 10 ปี ที่ธนาคารกรุงเทพมุ่งมั่นพัฒนาภาคการเกษตรของไทยให้มีความเข้มแข็ง ด้วยการสนับสนุนทั้งด้านการเงิน ความรู้ทางวิชาการ การจัดการด้านบริหาร และการสร้างเครือข่ายแก่เกษตรกร ภายใต้โครงการ "เกษตรก้าวหน้า" ด้วยการพัฒนารายได้ของเกษตรกรโดยอาศัยวิชาการทางการเกษตร และความสามารถในการเชื่อมโยงการผลิตให้เข้ากับกลไกการตลาดตามปกติ ธนาคารจึงประสงค์ที่จะสนับสนุนให้ประเทศไทยมีเกษตรกรก้าวหน้าให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ภาคการเกษตรมีความเข้มแข็งส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยอย่างยั่งยืน ภายใต้โครงการนี้ เกษตรกรจะได้รับคำแนะนำให้ปรับตัวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการบริหารจัดการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ทำให้วันนี้ธนาคารกรุงเทพมีลูกค้าเกษตรกรก้าวหน้ากว่า 5,000 ราย และสนับสนุนสินเชื่อไปกว่า 25,000 ล้านบาท

การขับเคลื่อนภาคเกษตรใน โครงการ "เกษตรก้าวหน้า" ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาครบ 10 ปี ธนาคารได้ตระหนักถึงความก้าวหน้าทางภาคการเกษตรของประเทศไทย มีผลให้ประเทศไทยดำรงความเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก ภายในกระบวนการเกษตรก้าวหน้า ธนาคารเห็นความสำคัญของผู้ที่มีส่วนร่วมพัฒนา จึงเห็นควรให้มีการมอบรางวัล "10 ปี บัณฑิตเกษตรก้าวหน้า" โดยมีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย คัดเลือกผู้มีความโดดเด่นเป็นที่ยอมรับและสมควรได้รับการเชิดชูเกียรติในฐานะบุคคลที่เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรของประเทศไทย จำนวน 10 ท่าน ใน 5 ประเภทรางวัล และเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2553 ที่ผ่านมา นายโมลิต บันเป็ยรัชฎ์ ประธานกรรมการบริหาร และนายชาติศิริ โสภณพนิช กรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ให้การต้อนรับ ฯพณฯ อ่าพล เสนาณรงค์ องคมนตรี ในโอกาสให้เกียรติมาร่วมงานครบรอบ 10 ปี โครงการเกษตรก้าวหน้า และมอบประกาศเกียรติคุณยกย่องบุคลากรทางการเกษตรทั้ง 10 ท่าน ณ ห้องนงาวัลย์บอลรูม โรงแรมดุสิตธานี

ความรู้สึกของเกษตรกรที่ได้รับรางวัล 10 ปี บัณฑิตเกษตรก้าวหน้า

การทุ่มเทแรงกาย แรงใจ วิเคราะห์ธาตุอาหารในดินให้เหมาะสมกับความต้องการของอาหารพืชในดิน จนเป็นที่ยอมรับของเกษตรกรและเริ่มกระบวนการเรียนรู้ธาตุอาหารอย่างจริงจัง เป็นที่มาของการได้รับรางวัลประเภทการพัฒนาทางวิชาการของ รศ.ดร. สุมิตรา ภู่วโรดม คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่นำผลการวิจัยจากงานวิจัยในสวนของเกษตรกรมาผสมผสานกับการวิจัยในห้องทดลองไปอธิบายให้เกษตรกรที่สนใจได้มีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องของธาตุอาหารพืชทั้งธาตุหลักและธาตุรอง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านสุขภาพของเกษตรกร จากเมื่อก่อนที่มีการใช้ปุ๋ยเคมีไม่ถูกต้องอย่างแพร่หลาย รวมถึงการเพิ่มคุณภาพของผลไม้และลดค่าใช้จ่ายของเกษตรกรในการซื้อปุ๋ยมาเป็นการพัฒนาดินแทน

"ธาตุอาหารในใบ เปรียบเหมือนกับร่างกายเรา ในตัวเรากินอาหารเยอะแยะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับอาการร่างกาย การพักผ่อน ความเครียด ทำให้เลือดเรามีน้ำตาล หรือมีไขมันไม่เท่ากัน ฉะนั้นการตรวจเลือดก็เหมือนกับการตรวจใบ ดินก็เหมือนอาหารการตรวจดินก็เหมือนการตรวจอาหารว่าอาหารชนิดนี้มีธาตุอะไรอยู่"

นอกจากนี้ อาจารย์สุมิตราได้รวบรวมคำมาตรฐานธาตุอาหารสำหรับไม้ผลอื่นๆ เช่น มังคุด มะม่วง สลัด ไม้ดอกไม้ประดับ พร้อมกับแนะนำให้เกษตรกรสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์การวิเคราะห์ความต้องการธาตุอาหารในสวนของตนเองอย่างถูกต้องเพื่อลดต้นทุนในการผลิต

ด้วยนิสัยที่ช่างสังเกตและความสามารถในการกำหนดผลไม่ให้เกิดผลลัพท์ความต้องการของตลาดของสวนนายดำซึ่งตั้งอยู่ใน อ.ทุ่งตะโก จ.ชุมพร ทำให้ประสบความสำเร็จในการวางแผนธุรกิจ ตลอดระยะเวลา 43 ปีในวงการผลไม้ จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่จะให้นายดำ **จิ่งสุวรรณโรจน์** เข้ารับรางวัลประเภทเกษตรกรอาวุโส ของธนาคารกรุงเทพในครั้งนี้ด้วย

"แรกๆ ก็ไม่รู้เรื่องแต่ก็ใช้เวลาเรียนรู้ ว่าจะต้องทำอะไรจึงจะได้ผล และนำแนวคิดการเจริญเติบโตของผลไม้ในป่า ที่ขึ้นโดยธรรมชาติมาใช้ที่ที่แห่งนี้ พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้านอาหารอย่างครบวงจร"

ถึงแม้ว่าการทำให้เงาออกนอกฤดูดูยาก จะทำได้ยาก แต่คุณดำก็สามารถคิดค้นให้เงาเงาเรียน ออกนอกฤดูดูได้สำเร็จจนเป็นผู้ส่งออกเงาเงาโรงเรียนไปตลาดมาเลเซียเพียงรายเดียวที่สร้างรายได้จมน้ำดื่มเพิ่มขึ้น จาก 13 ไร่ เป็น 300 ไร่ แต่การพัฒนาที่ยั่งยืนอยู่คู่กับที่ เมื่อราคาเงาตกต่ำ คุณดำจึงหันไปปลูกทุเรียนหอมทองและคิดค้นเทคนิคการคั้นน้ำจนสามารถทำให้ทุเรียนออกนอกฤดูดูได้เช่นกัน จนได้รับรางวัลเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2535 และเริ่มต้นมาปลูกส้มโชกุนที่ให้ผลผลิตสูง จนได้รับความสนใจจากเกษตรกรทั่วประเทศ

นอกเหนือจากที่ **นส.เตือนใจ บุษศิริ** เป็นเกษตรกรผู้บุกเบิกการปลูกแตงโมคุณภาพปลอดสารพิษ จนเป็นที่ยอมรับและรู้จักอย่างแพร่หลายในกลุ่มธุรกิจ มีรายได้เป็นที่น่าพอใจแล้ว คุณเตือนใจ ยังได้ใช้ประสบการณ์จากการเป็นผู้ส่งเสริมเกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูกแตงโมไปยังเครือข่ายเกษตรกรหลายอำเภอของจังหวัดนครพนม ทำให้คุณเตือนใจและสมาชิกในกลุ่มกลายเป็นเกษตรกรผู้ผลิตและรวบรวมผลผลิตแตงโมรายใหญ่ที่สุดของประเทศ โดยใช้เวลาพัฒนาเพียง 10 ปีเท่านั้น

"เมื่อก่อนทดลองทำเพียง 30 ไร่ บนพื้นที่ของตนเองใน อ.ศรีสงคราม ระหว่างการปลูกจะจดบันทึกข้อมูลการเพาะปลูกพร้อมกับทำบัญชีต้นทุน ทำให้เกิดความเข้าใจพื้นฐานทางธุรกิจดีขึ้น จุดเด่นของที่นี่คือมีตารางการผลิตที่ค่อนข้างจะยาวนาน ประมาณ 9 เดือน ต่อบริษัท สร้างความมั่นใจต่อลูกค้าว่าที่นี่จะมิของส่งให้เขาตลอด ส่วนความปลอดภัยเรื่องของการผลิตแตงโมปลอดสารพิษถือว่าจำเป็นมากต้องทำการตลาดอย่างต่อเนื่อง"

หากย้อนไปเมื่อ 10 ปีที่แล้ว อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม ยังมีพื้นที่ว่างเปล่าอยู่มาก คุณเตือนใจ จึงได้แนะนำให้เกษตรกรสนใจไปปลูกแตงโมคุณภาพเพื่อการค้า เริ่มจากเกษตรกร 25 รายบนพื้นที่ 300 ไร่ ซึ่งก็ไม่ทำให้เกษตรกรผิดหวัง และพอใจในรายได้ที่ได้รับ เพราะมีความเสี่ยงทางการตลาดต่ำ ทำให้มีเกษตรกรร่วมเป็นสมาชิกกว่า 250 ครอบครัว บนพื้นที่ 2,000 ไร่ สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรปีละ 150 ล้านบาท และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ จ.นครพนม เป็นแหล่งผลิตแตงโมที่สำคัญของประเทศ

"การทำอินทรีย์สร้างความรู้สึกดี ให้กับผู้ผลิต โดยเฉพาะความสบายใจที่เราทำสินค้ามาขายให้แก่ผู้บริโภค เราไม่ได้แถมสารพิษติดให้เขาไปด้วย" ประโยคดังกล่าวของ **นายประยูร หงส์รัตน์** สุรินทร์ฟาร์ม อ.แกลงสิงห์ จ.ฉะเชิงเทรา ทำให้ยื่นหยัดทำฟาร์มกึ่งอุตสาหกรรมได้ยืนถึง 10 ปี ทั้งๆ ที่ขาดทุนจนคิดเลิกกิจการแต่ในที่สุดก็สามารถพลิกฟื้นสถานการณ์และกลับมาเติบโตได้อย่างทุกวันนี้

"ช่วงเลี้ยงใหม่ๆ สภาพแวดล้อมยังดีอยู่ ไม่มีปัญหาอะไร หลังจากนั้นก็เลี้ยงกึ่งมากขึ้น การนำสารเคมีเข้ามาใช้ก็เยอะทำให้การเลี้ยงแรงแปรไปเรื่อยๆ แต่ถ้าเราเข้าใจธรรมชาติ ความสมดุล ความพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเราเข้าใจว่าเราควรจะใส่อะไรลงไปเมื่อไหร่ ซึ่งทำให้เราเลิกใช้สารเคมี และหันมาเลี้ยงกึ่งอินทรีย์แทน ถึงแม้จะมีกฎเกณฑ์มากมาย แต่ก็ทำให้เราได้ความรู้สึกดี"

การปล่อยลูกกึ่งแบบเบาบาง เพื่อให้ได้กึ่งขนาดใหญ่และเลี้ยงแบบชีวภาพ ไม่ใช้สารเคมีต่างจากผู้เลี้ยงรายอื่นๆ ที่เลี้ยงแบบหนาแน่นและได้กึ่งขนาดเล็ก จึงทำให้ประสบความสำเร็จจนถึงปัจจุบันสามารถขยายพื้นที่เลี้ยงกึ่งได้มากกว่า 1,400 ไร่ นอกจากนี้ยังเลี้ยงไก่ไข่ที่กินน้ำ บ่อบำบัดน้ำตามแนวพระราชดำริ ก่อนปล่อยน้ำออกสู่สิ่งแวดล้อม ดังนั้นน้ำที่จากฟาร์มสุรินทร์จึงไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังยึดถือไปสู่อุตสาหกรรมอินทรีย์ที่ไม่ใช้สารเคมีแม้แต่หนึ่งและใช้อาหารอินทรีย์จนเป็นผู้บุกเบิกผลิตภัณฑ์กึ่งอินทรีย์รายแรกของประเทศไทย และยังได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จากองค์กรซึ่งเป็นที่ยอมรับจากยุโรปอีกด้วย

จากเดิมที่ทำไมเรื่อนลอย ง่ายไปเรื่อยๆ เพื่อปลูกข้าวโพด แต่สุดท้ายไม่ได้อะไรเลย สร้างความเจ็บช้ำน้ำใจให้กับ **นางนรรพพร สุโพธิ์** เกษตรกรบ้านบ่อเมืองน้อย อ.นาหว้า จ.เลย เป็นอย่างมาก แต่ในความโหดร้ายก็มีความสุขที่เสมอ เมื่อมองที่ภาคที่ 2 เล็งเห็นถึงศักยภาพความเหมาะสมของพื้นที่แนะนำให้ปลูกมะเดื่อเทศซึ่งเป็นที่พืชเมืองหนาวในปี 2533 โดยใช้เวลาปลูกถึงเก็บเกี่ยว 7 ปี ถึงแม้ว่าการปลูกจะได้ผลดี แต่เกษตรกรต้องประสบปัญหาทางด้านการตลาด

"ตอนที่มะเดื่อเทศเริ่มออกมาก็ไม่รู้วิธีทำด้วยซ้ำว่าทำอย่างไร แต่ก็ฝึกวิชาการเข้ามาแนะนำการแปรรูปมะเดื่อเทศแห้ง และนำมะเดื่อเทศแห้งของเมืองนอกมาชิมรสชาติของเมืองนอกเป็นอย่างดี ทำให้เราพยายามคิดหาข้อมูลอย่างจริงจัง"

การรวมกลุ่มของแม่บ้านจึงเกิดขึ้นโดยมีคุณนรรพพรเป็นผู้บุกเบิกตลาดให้กับกลุ่มแม่บ้านผลิตมะเดื่อเทศแห้งแปรรูป ออกมาหลายรสชาติ ทั้งแบบอบเกลือและเคลือบช็อกโกแลต เพื่อทำตลาดหลากหลายตั้งแต่ในห้างใหญ่ๆ และงานแสดงสินค้าภายในแบรนด์ของตนเองที่ชื่อว่า เกษตรภูสวนทราย เมื่อผลิตภัณฑ์แปรรูปเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลาย จนผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด ปัจจุบันได้ขยายการปลูกออกไปประมาณ 3,000 ต้น มีกำลังผลิตประมาณ 50 กิโลกรัมต่อวัน ด้วยความร่วมมือร่วมใจจากเกษตรกรทำให้หมู่บ้านเกษตรชนแดนสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยปรับปรุงทั้งความรู้วิชาการและการตลาดจนทำให้วันนี้เกษตรกรบ้านบ่อเมืองน้อย มีอาชีพที่มั่นคงและสร้างรายได้ดีกว่าการปลูกข้าวโพดหลายเท่าตัว